

За результатами опитування щодо соціальної дистанції від дорослого населення України до деяких етнічних груп за вересень 2018– найменша соціальна дистанція до україномовних і до російськомовних українців, більшість опитаних готові допустити представників цих груп як членів своєї родини і близьких друзів. Потім йдуть білоруси, далі з деяким відривом росіяни та поляки. Потім йдуть кримські татари, канадці, євреї, німці і американці з приблизно однаковою соціальною дистанцією. Завершують ієрархію соціальних дистанцій китайці, африканці, араб. На останньому місці роми.

Тобто, до представників ромської національності існує найбільша соціальна дистанція в українському суспільстві. Відношення до них вже не носить позитивний характер. Представники «титової нації» України, при такому відношенні до них, як мінімум не зможуть знайти з ромами спільну мову. В інших випадках люди можуть проявляти відкриту агресію щодо них різного характеру, а у деяких випадках напругу загрожувати життю і здоров'ю представникам ромської спільноти. Це все не сприяє тому, щоб знайти спільну мову між двома групами національних спільнот. Якщо держава не буде виживати дієвих заходів щодо вирішення проблеми соціального відчуження ромів ситуація міжетнічного напруження буде погіршуватись, що в свою чергу призведе до соціально деструктивних дій які нашкодять обом спільнотам та зіпсують імідж України як демократичної країни.

1. Міжетнічні упередження в Україні. [Електронний ресурс]. – Нежим доступу: <https://www.kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=793&page=1>

Кузьменко А.О.
здобувач вищої освіти
II-го магістерського рівня
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Маргулов А.Х., професор кафедри
міжнародних відносин та туризму ДДУВС,
доктор історичних наук, доцент

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЕЛЕМЕНТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

На фоні стрімкого поширення актуальності питання вступу до Європейського Союзу та впровадження Європейської та Євроатлантичної інтеграції, Європейських норм в українське законодавство нагальним пи-

танням постає забезпечення національної та міжнародної безпеки, а саме в ході аналізу актуальних потреб щодо кримінологічної безпеки, слід виокремити впроваджені та застосовні концептуальні елементи такої безпеки. Розгляд концептуальних елементів забезпечення кримінологічної безпеки в міжнародно-правовому аспекті надає можливості більш ширше розглянути та отримати відповідні матеріали щодо міжнародного досвіду та окремо впровадженого національного.

Сьогодні переживає дещо більше ніж хвилювання та неспокій в державі, збройні конфлікти та періодичність виникнення терористичних актів на фоні розкрадання та привласнення державного майна, сягають собою серйозну загрозу національній безпеці. Загроза національній безпеці на передодні вступу до Європейського Союзу та впровадження Європейської та Євроатлантичної інтеграції, Європейських норм в українське законодавство є перш за все негативним наслідком в подальшому. Безліч наукових досліджень та різноманітність наукових поглядів з точки зору вчених та теоретиків, не дають змогу практикам консолідувати нормативно-правове забезпечення та впровадження доцільних та ефективних заходів сприяння позитивним завершенням.

Розгляд концептуальних елементів забезпечення кримінологічної безпеки є актуальним питанням для сучасної теорії та практики питань попереджувального впливу на злочинність через призму концепцій кримінологічної безпеки та сфери кримінології в цілому. Безпека суспільства є однією із найважливіших передумов існування сталого розвитку держави та спільноти в цілому. Занепокоєння викликають не лише кількісні зміни злочинності, але здебільшого її якісні характеристики та вплив на суспільство – латентизація, професіоналізація, поширення кримінальної субкультури, збільшення соціального напруження та аномії, за рахунок чого все більше представників різних прошарків суспільства опиняються включеними в злочинну діяльність та інфраструктуру злочинності («навколо злочинне» середовище, що за сутністю не є кримінальним, але обслуговує інтереси криміналітету), зниження психологічного порогу допустимості вирішення проблем за допомогою протиправних дій, повсякденна корупція, підвищення рівня організованості, транснаціоналізація, неспроможність традиційної політики протидії злочинності.

Варто зазначити, що кримінологічна безпека завжди буде мати відносний характер з огляду на соціальну зумовленість та процеси самовідтворення злочинності. У свій час Е. Феррі вивів закон насичення суспільства злочинністю. «Подібно до того, як у певній кількості води за даної температури розпочинається певна кількість хімічної речовини, - пише він, - так само і в даному соціальному середовищі, з даними індивідуальними та фізичними умовами, вчиняється певна кількість злочинів, не менше, не більше» [1, с. 204]. Така теорія надає свої витоки, з яких можна зробити висновки, що злочинність неминуче властива кожному суспільс-

тву, тому кримінологічна безпека націлена на стримання злочинності в соціально-прийнятих межах, що не переходять «порогу насичення».

Щодо концептуальних елементів та сутності принципової відмінності кримінологічної безпеки та антикримінальної можливості, то слід зазначити, що в цьому разі кримінологічній безпеці властиві наступні специфічні елементи: об'єкт, мета, загроза та організаційно-правові основи забезпечення кримінологічної безпеки. За словами С. Я. Лебедева, втілення ідеї кримінологічної безпеки у життя правової держави покликане сприяти перенесенню змістового акценту з об'єкту нападу (злочинність) на об'єкт захисту (особистість, суспільство, держава), тобто на ті цінності, яким, власне, і повинна бути гарантована кримінологічна безпека. Звідси забезпечення кримінологічної безпеки повинно перевершувати характер і спрямованість існуючих криміногенних і кримінальних загроз. Тому в ієрархії форм діяльності щодо забезпечення кримінологічної безпеки на першому місці стоїть захист від джерела загрози безпеці, а вже потім — вплив на саме джерело [2, с. 276].

Концепція кримінологічної безпеки враховує значимість профілактичної діяльності щодо зменшення кількості вчинюваних злочинів, тим не менш покликана забезпечити охорону суспільства від розширеного самовідтворення злочинів, зменшення їх рецидивонебезпечності та головне гарантування максимального усунення суспільно шкідливих наслідків. Такі цільові пріоритети дають можливість знизити й психологічне напруження, страх перед злочинністю, що як відомо, є криміногенним фактором (ось, що малось на увазі під суб'єктивним сприйняттям стану безпеки), підвищити здатність суспільства протистояти злочинним проявам та, як видається, ліквідувати або принаймні зменшити ступінь недовіри населення до правоохоронних інститутів. Співпраця щодо забезпечення кримінологічної безпеки між громадою та державою на основі моделі соціального партнерства автоматично усуває конфронтацію «силові структури» — суспільство». Спільна мета та зацікавленість населення, гарантована невідворотністю державної реакції на злочинні прояви, дозволить зробити правоохоронну діяльність соціально спрямованою та зменшити витрати на кримінальну юстицію в цілому. Організаційно-правове забезпечення кримінологічної безпеки відображає практичну необхідність розробки науково обґрунтованих інноваційних механізмів та технологій охорони соціуму від загроз криміногенного характеру. Як видається, одним з пріоритетних завдань має стати перманентний моніторинг загроз та соціальне управління ризиками кримінологічної безпеки.

Важливість та необхідність розвитку та консолідації ідеї кримінологічної безпеки викликана формуванням нової ідеології профілактики та протидії злочинності, реформування принципів правоохоронної системи. Міжнародне співробітництво на правових засадах надає можливість обміну досвідом в боротьбі зі злочинністю, розробка доповнень концепції та

укріплення останніх має бути сформовано лише за доцільного та теоретично-наукового аналізу міжнародних партнерів.

Питання щодо розвитку концептуальних елементів забезпечення кримінологічної безпеки в міжнародно-правовому аспекті надає дедалі більшого підґрунтя для подальших наукових досліджень.

-
1. Ферри Э. Уголовная социология // - М., 2009. – 204 с.
 2. Лебедев С. Я. Криминализация экстремизма и обеспечение криминалогической безопасности: от единства целей к борьбе противоположностей // Уголовно-правовой запрет и его эффективность в борьбе с современной преступностью. – Саратов, 2008. – 276 с.

Мухай Анастасія Андріївна,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ

Науковий керівник:
Маргулов А.Х.,
професор кафедри
міжнародних відносин та туризму ДДУВС,
доктор історичних наук, доцент

ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА ЯК ВИКЛИК СУСПІЛЬСТВА: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Люди – основна соціальна цінність держави. Нині, простежується демографічна криза, яка охоплює всю Україну. Подібні зміни пов'язані з тим, що людина як демографічний базис поступово зникає. Головна причина демографічної кризи все ж таки – низький рівень народжуваності. Сучасний демографічний стан нашої держави свідчить про те, що відтворення населення забезпечується лише на третину. Україна, на жаль, знаходиться на межі критичного зниження народжуваності, за якою відбуватиметься безповоротне руйнування демографічного потенціалу держави.

Процес низької народжуваності набуває глобального характеру. Вперше зниження народжуваності почалося на теренах України на початку 90-х років минулого століття. Це пов'язане в першу чергу з низьким рівнем життя людей, відсутністю престижної роботи та невпевненістю у завтрашньому дні.

Аналіз сучасних демографічних досліджень свідчить про глибоку демографічну кризу, більш стабільної та інертної, негативні наслідки якої досить важко передбачити. Вчені зазначають, що, за основними показниками